

Posamezna štev.

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 140 din. Inserati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poština plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštine proste. Telefon interurban št. 115.

38. štev.

Maribor, dne 31. marca 1924.

Letnik XVI.

Svoji k svojim.

Jugoslovanski demokrati so ostali okrog g. Ljube Davidoviča, izdajalci jugoslovanstva so pa s Pribečevičem na čelu uskočili v Pašičev velesrbski takor. To bi morali sedaj ob paktu Pašiča in Pribečeviča konstatirati tudi demokrati listi v Sloveniji in Hrvatski, a oni tega ne storijo, ampak celo na vso moč hvalijo Pašič-Pribečevičev blok korupcije in nasilja.

Pribečevičev prispevek k temu bloku je že sam na sebi zelo značilen. S Pribečevičem ni šel niti en Srbijane. Nobeden od onih Srbijancev, ki so pred vojno delali s Hrvati na ideji zblizanja in narodnega edinstva. Od 14 žejnih grl, ki jih je privedel do radikalskega korita, so štirje »Hrvati«: Wilder, Grisogono, Krizman, Lukinič, drugi pa so Srbi iz Hrvatske (6) in Vojvodine (2) ter še ta cenjeni gospod Reisner iz Ljubljane, ki drži svoj poslanski mandat na nepošten način.

Te osebe so vzori in vodniki laži-demokracije v Sloveniji in Hrvatski in radi tega je danes toliko navdušenja v tem taboru za vladno korupcionističnega in nasilnega bloka. Drug razlog za proslavo so pa razni materijalni interesi. Ko je prejel Pribečevič Pašičev javni ofert v umazani politični trgovini: za vsakih pet poslancev en ministrski sedež — ter so bili sprejeti pogoji, ki so podli in nečastni za onega, ki jih stavi, kakor za onega, ki jih sprejema, so se s posebnim zapisnikom rešile še razne gmotne zadeve. Med drugim so Pribečevičevci o priliki pogajanj predložili zahtevo, da se morajo demokratskim organizacijam na Hrvatskem in v Sloveniji povrniti vsi volilni stroški. Pašič je to zahtevo sprejel. Dalje so predložili račun z velikimi dolgovi za izdajanje demokratskih listov. Ti dolgovi so v Zagrebu, Ljubljani in po drugih mestih ogromni. V Zagrebu znašajo 3—4 milijone din. Tudi to je Pašič sprejel, kakor še tudi več sličnih zahtev.

To so gotovo glavni viri in razlogi veselja in navdušenja za Pašič-Pribečevičevo vladno. Pri zopet napolnjeni blagajni, pri viru raznih fondov se da pozabiti na razne neprijetne okoliščine, ki spremljajo to politično kupčijo. Najprej veliko ogorčenje v Srbiji proti demokratskim uskokom. V samem Beogradu so se proti uskokom že pripravljale velike demonstracije, a so zaenkrat še izostale, ker so pristaši Davidoviča pomirjevalno vplivali na razburjene duhove, češ, da se izdajalce najboljše obsodi s hladnim preziranjem. Demokratom v Sloveniji to ne dela skrbi, Pribečevič ima zopet okrog sebe vse polno žandarjev in nadajo se tudi še na to, da se bo izdajstvo le še dalo vsaj za nekaj časa pokriti s plaščem poštenjaka in patrijota. Policajdemokrati izdajalec je prestrašeno, da bi se publiki kazal v svoji pravi podobi in preveč nepošten, da bi svojo propalost priznaval. Tako si je tudi »samostojni demokratski klub« izmislil, da je bil k izdajstvu prisiljen zato, ker da so »klerikalci in radičevci« začeli ogrožati narodno in državno edinstvo.

Strahopetni uskoki pa v svoji hinavščini in lažnosti postajajo tudi silno smešni. Tako trdi ljubljanski »Narod«, da je bila Pašič-Pribečevičeva vlada potrebna z ozirom na razna socialna vprašanja ter pravi: V socialnem pogledu pomeni vlada federalističnega bloka velik nazadek. Ustavni prepri bi potisnili socialno zakonodajo v stran. Začela bi se prava preganjanja socialističnih voditeljev, organizacije bi se ukinjale s prostimi dekreti. Drugačno razmerje do socialnosti pa imajo programatično in taktično skupine, ki stoje na etatičnem političnem programu, katerim je državnost in nacionalnost prva naloga mednarodnega in domačega javnega življenja. Glavno je dejstvo, da se delavstvo pri vladi nacionalne koncentracije lahko zanese na mnogo svobodnejše volitve, torej na mnogo povoljnejše pogoje svojega političnega in sindikalnega delovanja, kakor pa če bi na vladi čepela nasilna in brezobzirna Radičeva družina.

Nesramnost obznanarjev in povzročiteljev krvavih pogromov nad delavstvom ne rabi nobenega komentarja, pristavljamo samo še to, da gre koruptna družba okrog Pašiča še dalje ter hlini celo brigo za — bolgarsko delovno ljudstvo. Ko se je začela kriza, so pisale radikalske »Beograjske Novosti«: »Okupirajmo Pernik in Sofijo, da pride bolgarsko delovno ljudstvo do vlade!« — Rožljanje z orožjem in klicanje na vojne pohode je že običajno ob vsaki zadregi oblastniške družbe, hlinjenje brige za delavno ljudstvo je pa le prevelika nesramnost celo za nemoralno družino radikalije in policajdemokracije.

Tako uganja Pašič-Pribečevičeva družba v zavijanjih in lažeh od cinčno-podlih pa do skrajno smešnih prave orgije in kolikor se v tem popolnoma ne razkrinka, v toliko ji pa k temu pomagajo njeni glasniki, med katerimi je sedaj v prvi vrsti zloglasni beograjski »Balkan.« Ko se je Pribečevič dogovoril s Pašičem, je ta list zapisal: »Danes ima Pribečevič polagati izpit patrijotizma. In položil ga je! Odrekel se je jugoslovanstvu, ki ga je na videz nosil.«

Nadalje imamo v istem listu poleg najgrših psovka na hrvatski narod trditve, da so častiti Hrvati: Wilder, Lukinič in Krizman — Wilder iz Jungbunzlaua, Edo Lukinič, adlatus madžarskega ministra Tisze in dr. Krizman —

»častiti Hrvati« — to zadostuje, sedaj je samo še treba, da se za častitega Slovenca proglasi Reisner ter da se policajdemokrati okrog »Jutra« in radikali okrog »Narodnega dnevnika« pobotajo glede njegovega po nepoštenem prisvojenega mandata, ker je pač vse eno, kdo ga nosi v združeni radikaliji in policajdemokraciji.

Sedaj ko je Pribečevičeva družba tako dobro izvedla geslo: svoji k svojim, si zopet napolnila blagajne ali pa dobila od Pašiča vsaj obljubo, da se to hitro izvrši, ima edino nado in zaslombo v nasilju. Značilno je, da policajdemokrati listi veselo pozdravljajo imenovanje bosanskega radikala dr. Srskiča za notranjega ministra. On je prečan in dobro pozna prečanske razmere, je zadnjič pisalo »Jutro.« — Dr. Srskiču se je že često in to tudi v parlamentu očitalo, da je pri zadnji volilni agitaciji samostalno delil državne gozdove po Bosni ter da tudi po drugih zlorabah popolnoma spada v družbo Lazice Markoviča. Da so baš njega postavili za notranjega ministra, Wilderja pa za državnega podtajnika v tem ministrstvu, je najboljši znak posebno nasilnega režima v Hrvatski in v Bosni.

Vesolja in zmagovalavja, ki izhaja iz materijalnih interesov in nasilja, bo pa kmalu konec in izpolnilo se bo v polni meri, kar pravi tudi Davidovič v svojem manifestu na narod povodom Pribečevičevega izdajstva in sestave nove vlade: »Narod bo kmalu uvidel, da državo in ustavnost branijo oni, ki spoštujejo ustavni in zakoniti red in ne oni, ki v imenu ustave gazijo vse ustavno garantirane državljanske pravice.«

Politični položaj.

Boj med vladno in opozicijo. Seja skupščine se je začela v soboto ob četrta na 10. uro dopoldne zavlekla se je pa skozi celo noč. Vlada je hotela brez vsega preiti na proračunsko razpravo. Vladni poslanci, to je radikali in Pribečevičeva skupina so bili zbrani polnoštevilno, isto tako tudi opozicija in 65 poslancev HRSS. Manjkalo je samo nekaj džemijetovcev. Zemljoradnik Lazič je zahteval, da mora skupščina še le skleniti, ali se naj začne s proračunsko razpravo in da se mora predvsem izvršiti verifikacija Radičevih mandatov. Začelo se je o tem glasovati, nastal je hrup in prepir, ker radikali niso hoteli priznati navzoče opozicijske večine in končno je podpredsednik skupščine začel čitati imena poslancev za poimensko glasovanje. Izpustil je imena hrvatskih poslancev, ki še niso verificirani in to je povzročilo silno ostro debato. Demokrati poslanec Pečič se je skliceval na določilo poslovnika, ki pravi, da imajo poslanci pravico tudi pred verifikacijo o vsem glasovati, izvzemši v zadevah svojih mandatov. Radikali in Pribečeviči so to taji in oporekali. Pri poimenskem glasovanju je dobila vlada od 239 glasov samo 127, opozicija je pa oddala 112 glasov proti brez 45 Radičevcev, ki so pred proračunsko debato dvorano zopet zapustili, a poprej še vladi zaklicali: Ne veselite se, ostanemo tukaj! — V proračunsko debato je poseglo veliko število opozicijskih poslancev in tako so debate trajale celo noč. Sam Pašič je ostal do ene ure zjutraj v zbornici in vladni poslanci, ki so dremali po klopih in v restavraciji, so si tako uredili »službo«, da se jih lahko vedno pokliče in zbere. — Ob začetku seje so prišli z radikali samo policajdemokrati brez Pribečeviča. Opozicija in posebej še Davidovičevi demokrati so jih sprejeli z burnimi klici zaničevanja, ki so postali posebno glasni in ostri, ko se je končno tudi Pribečevič pojavil. Slišali so se klici: Živela velikosrbska korupcija in manjšina, živio Juda in izdajnik. Bil je prizor za bogove, ko je v tem momentu pristopil k Pribečeviču edini poslanec velikosrbske stranke Stanojevič, birtaš iz Bosne, in mu čestital z vzklikom: »Živela Velika Srbija!«

Številna moč vlade in opozicije. Pribečevič je slabo pomagal Pašiču. Sedanji velesrbski blok ima manj glasov kot poprej homogena radikalna vlada. 127 glasov, ki jih je dobila vlada pri sobotnem glasovanju, razpade takole: na radikale 105, na Pribečeviča 15, 2 demokratska disidenta, 4 džemijetovci in 1 Velesrb. Od radikalov ni bil navzoč samo en poslanec. 4 džemijetskimi glasovom je vlada dala 3 milijone din., ki jih je Narodna banka že izplačala. Seveda to še ni vse, ker bo pri vsakem glasovanju treba še kaj primakniti. Opozicija je imela v dvorani 156 članov, od katerih so radikali z nasiljem in gaženjem poslovnika pripoznali samo 112. To je: 23 poslancev Jugoslov. kluba, 29 demokratov, 20 Radičevcev, 17 muslimanov, 11 zemljoradnikov, 8 Nemcev, Drinkovič, soc. dem. Divac in 2 neopredeljena. Od Jugoslov. kluba je manjkal Sudarevič, ki je v sanatoriju, dočim sta poslanka Krajnc, ki si je nogo zlomil in Pušenjak, ki si je zastupil kri, prisostvovala. Ni pa glasovalo 10 džemijetovcev.

Opozicija glede proračuna. Pred nadaljevanjem proračunske razprave je predlagal načelnikom klubov predsednik skupščine Jovanović, naj se napravi nov sporazum tako, da se proračunska razprava dokonča do inkluzivno

1. aprila. Nato je poslanec dr. Korošec izjavil, da opozicija po dosedanjih izkušnjah nima nobenih garancij, da se bi ta sporazum držal, ko se sedanja skupščinska manjšina ne drži niti poslovnika, niti sporazuma, niti zakona. Davidovič je izjavil, da se popolnoma strinja z mišljenjem dr. Korošca. Protestira proti takemu kršenju zakona in se vprašuje, ali je v tej državi ostalo še sploh kaj, kar je sveto. Predlaga, da se sporazum sklene na ta način, da se pred končnim glasovanjem o proračunu izvrši verifikacija Radičevih mandatov v skupščini. Finančni minister dr. Stojadinović, dr. Žanko Miladinović in dr. Edo Lukinič izjavljajo, da ne morejo pristati na to, da bi se glasovanje o proračunu vezalo na verifikacijo. Načelniki opozicijskih klubov dr. Korošec, Davidovič, Spaho, dr. Maček in Lazič protestirajo, ker se verifikacija odlaga kljub po zakonu in ustavi določenem roku in ker se kršijo temelji parlamentarizma. V zvezi s tem izjavljajo, da bodo z ozirom na tako postopanje svoje zadržanje v skupščini primerno uravnali. Na pripombo dr. Miladinoviča zakaj Radičevi poslanci niso prišli že pred enim letom v Belgrad, odgovarja dr. Maček, da so še sedaj prišli pregodaj. Nato so šefi opozicije izjavili, da po takem izigravanju že sklenjenega sporazuma ne morejo več pristati na kakoršenkoli sporazum s sedanjo vladno manjšino. Konferenca je ostala brez vsakega rezultata.

Vladne nakane v verifikacijskem odboru. Ker v verifikacijskem odboru vlada nima večine, se trudi sedaj tudi tu postaviti svojo glasovalno mašino, ki bi preprečila verifikacijo Radičevih mandatov. Od nekdanje enotne demokratske stranke so prišli v ta odbor tudi ljudje, ki so pošteno ostali na strani Ljube Davidoviča. To gre Pašič—Pribečevičevi družbi navzkriž in Pribečevičevi zahtevajo sedaj tudi svojega človeka v verifikacijski odbor in sicer ljubljanskega Reisnerja. — Najprej odboru niso hoteli izročiti zapisnikov o sprejetih poverilnicah hrvatskih poslancev in sta morala dr. Hohnjec in demokrat Pečič sama iti po nje v pisarno in da bi sedaj opozicijska večina ne izvršila verifikacije, hočejo pač vladinoviči še nekaj svojih ljudi spraviti v odbor. Ena seja odbora je bila v soboto, druga se vrši pa danes.

Radikali med seboj. Po sestavi Pašič-Pribečevičeve vlade je imel radikalski klub svojo sejo, ki je bila precej burna. Nezadovoljstvo med radikali traja še od časa, ko so se na novo zasedali ministrski stolčki. Tedaj je Pašič pozval vse člane svojega prejšnjega kabineta, razložil jim je, da sprejme v svojo novo vladno Pribečeviča in tri tovariše ter pozval za tri ministrska mesta, ki so v to svrhu potrebna, naj se dotični javi, ki se sam odreka ministirovanja. Temu pozivu je sledil mučen molk, končno se je pa oglasil dr. Perić, minister pravde, da sam odstopi. Vsi drugi so molčali in Pašič je potem sam odločil, da se morata še umakniti Vujičić in Peleš. Prvi zato, ker se je poprej v skupščini preveč kregal s Pribečevičem, drugi pa, ker ni imel uspeha, ko so ga pošiljali v Zagreb nagovarjati in kupovati Hrvate. Odstavljeni ministri in drugi radikali, ki niso imeli sreče postati ministri, netijo sedaj nezadovoljstvo v radikalskem klubu in na seji je bilo izrečenih več ostrih pritožb proti raznim ministrom in zlasti se je napadalo ministra dr. Kojiča. Poslanec Tatlija Pantović, ki se je oglasil takoj za Pašičem, je govoril o škodljivem delu ministra Kojiča ter mu očital razne zlorabe in afere. Rekel je, da je postal samo radi tega minister, da je ves dan mledoval in se jokal v Pašičevi hiši. Pantoviću so se pridružili še nekateri drugi radikalski poslanci in sedaj hočejo zahtevati izmenjavo nekaterih ministrov.

Naša cona v Solunu. Finančno ministrstvo je poslalo v Solun posebno komisijo, da pregleda od Grške nam odstopljeno prosto cono v pristanišču ter izdela projekte za prevzem tega dela od naših oblasti. Te dni se je komisija vrnila iz Soluna ter poročala vladi o merah, ki so potrebne, da lahko prevzamejo naše oblasti cono v uporabo. Graditi bo treba stanovanja za uradništvo, skladišča, zavarovati pristanišče itd., kar bo stalo mnogo milijonov. Drugače absolutno ne bomo imeli kake koristi od te cone.

Po svetu.

Reka dela že skrbi Italiji. V Rimu se vrši pod Musolinijevim predsedstvom konferenca, ki razpravlja o ekonomskih vprašanjih Reke. Konferenca bo trajala nekoliko dni ter bo skušala rešiti najbolj pereča vprašanja, kakor oskrbovanje mesta z živežem itd. Referat o nadlogah Reke je podnesel general Giardino. Rečani zlasti težko občutijo neneravno mejo, ki deli Reko od Sušaka in ostalega zaledja. Tihotapstvo je silno razvito ter ga bo mogoče ugonobiti samo z najstrožjimi specialnimi merami. Prebivalstvo Reke želi, da se razmejitev z Jugoslavijo čimprej konča ter da se na meji uvedejo posebne olajšave za promet in prehod čez mejo.

Madžarska se sanira. Madžarska vlada je predložila parlamentu projekt o sanaciji državnega gospodarstva.

Načrt med drugim predvideva, da ne sme parlament v času, ki je potreben za doseg ravnotežja v državnih izdatkih in dohodkih, skleniti nikakih zakonov, ki bi tangirali državne izdatke ali dohodke. Davki za leto 1924 se morajo plačevati v zlatih kronah. Dohodki do 500 zlatih kron so davka prosti, od 500 do 200.000 kron se davci premoženje progresivno od enega do 40 odstotkov. Pri imetjih nad 200.000 se plačuje še poseben davek. Vojne in povojne dobičkarje namerava novi zakon še posebno hudo pritisniti. Nadalje zahteva novi projekt pet procentov akcij od delniških družb.

Nova francoska vlada. Poincare je ustavil nov kabinet, ki ima samo dva nova ministra, drugače pa samo prejšnje. Reduciran je tudi eden portfelj, prej jih je bilo 14, sedaj pa 13 s predsedstvom vred, ki je združeno z zunanjskimi zadevami. Nova vlada bo najbrž odgodila tudi volitve, ki so bile določene za 11. maja. Vladajoči nacionalni blok se volitev očitno zelo boji in te dni je napisal Tardieu, povzročitelj versailleskega diktata: L. 1919 smo volili sredi nepopisnega slavlja, l. 1924 bomo pa šli voliti s srcem polnim bridkega razočaranja.

Svetovna misijonska razstava. Inicijativa sv. Očeta za misijonsko razstavo, ki naj se vrši prihodnje sveto leto 1925 v Rimu, jo povsod z navdušenjem pozdravljajo. Živahno je zanimanje po raznih misijonskih zavodih; delo vneto napreduje, kar pričajo neshetna vprašanja, ki prihajajo od vseh strani sveta na vodilni odbor v Rimu. Že to dokazuje, da bo v resnici velikanska razstava, vredna veličine in dostojanstva katoliške Cerkve. — Tržaški Lloyd, ki pospešuje osebni in trgovski promet med vzh. Afriko, Azijo in drugimi deželami, je pripravljen zastopati preveliki razne predmete; dalje je dovolil uradnim delegatom razstave 50 odstot. popust, drugim visitorjem pa 33 odstot. popust. Med tem je vodilni odbor izdal primerna navodila in tozadevne smernice za nabiranje predmetov. Na podlagi tega navodila moremo sklepati, da bo ta razstava silno veliko koristila znanstvu vseh strok, zlasti pa še narodoslovcem, veroslovcem in dr. Iz teh smernic se da razbrati, kaj naj se predvsem zbira; zastopana bo politična kot fizična geografija z vsemi znanstvenimi aparati; važni bodo dalje za klimatologe podatki iz daljnih dežel, predvsem razne priprave, ki jih rabijo domačini za opazovanje nebesnih pojavov itd. Iz mineralogije kakor iz rastlinstva bodo prišle na vrsto najbolj važne, redke stvari. Živalstvo bo zastopano po fosilijah, z znanstvenimi, redkimi živalmi, pticami, posebno izbranimi. Za etnologijo bodo gotovo važni razni karakteristični tipi, podani po vseh zahtevah vede (obleka, okraski, sploh vse podrobnosti, ki spadajo k človeku). Na razstavi bodo razna stanovanja v modelih in fotografijah, oprava, izdelki (keramika, numizmatika itd.); Celotni vzorci kruha, mesa in njih pripravljanje. Zastopana bo agrikultura s posebnostmi: njihov lov, ribarenje, plovba itd. Posebni izdelki bodo odmenjeni vojski (orožje, obleka, fotografije bojnikov). Enako glasbi, ki bo zastopana z glasili; toplo se priporoča misijonarjem, naj zbirajo tudi pesmi, napeve. Pošiljajo naj na razstavo tudi sledove literature, proze, poezije, dalje njih tradicije — legende. Veroslovce bo najbolj zanimali oddelek za vero: kult, kjer bodo fetiši, idoli, modeli svetišč, kulturni predmeti, duhovski ornat, obredniki, stvari, ki se rabijo pri pogrebih itd. Tudi fotografije religioznih funkcij se bodo mogle videti. Večje pridobitve za znanstveni svet si skoro ne moremo misliti, kot bo ta vestno in čisto znanstveno zbran svetovni muzej.

Vprašanje Besarabije. Na protestno noto, ki jo je ruska sovjetska vlada poslala velesilam radi Besarabije, je odgovorila francoska vlada z istimi argumenti, kot Rumunija: da je besarabski narodni svet sam zahteval pripojitev k Rumuniji itd. Čiherin odgovarja, da se je Rumunija polastila Besarabije, ko niti ni bila z Rusijo v vojnem stanju. Aneksija Besarabije je bila čin nemške diplomacije, oziroma Mackensenovih agentov, ki so hoteli Rumunijo s tem odškodovati za Dobružo, ki bi imela pripasti Bolgariji. Člane besarabskega »parlamenta«, ki je sklenil spojitve z Rumunijo, so rumunske okupacijske oblasti same imenovali. One pa, ki so se kljub temu protivili aneksiji, so Rumuni enostavno ustrelili, to so: Katorosa, Pičkicega, Pausira, Čumačenka, Grumfelda in Litvinova. Sicer pa ima ruska vlada v rokah akte, s katerimi se je besarabsko prebivalstvo izreklo proti Rumuniji. Besarabska zadeva je jako važna, ker za njo tičijo zapadne velesile. Anglija in Francija se namreč bojita, da ne bi Rusija zopet prišla do Donave in Rumunija je samo njun mandat. Niso pa ratificirale besarabske aneksije Italija, Amerika in Japonska.

Novo priznanje Rusije. Kanadski ministrski predsednik King je brzojavil sovjetskemu zastopniku, da je kanadska vlada sklenila priznati sovjetsko Rusijo.

Strahovita nesreča v Italiji. Mesto Amalfi v Italiji je obiskala strašna nesreča, ki je zahtevala veliko človeških žrtev. Nad mestom se je prelomil oblak in v hipu je voda poplavlila ulice ter narastla v strahovito višino. Od morske strani so udarili v mesto še visoki valovi, ki so razdejali celo obalo. Voda je nekatere nižje ležeče mestne dele tako hitro zalila, da prebivalci nekaterih hiš sploh niso mogli pobegniti ter so vsi našli smrt v valovih. Računajo, da je mrtvih nad 100 oseb. V mestu vlada silna beda, ker je voda uničila skoro vsa poslopja. Za prelomom oblaka je nastal precej hud potres, ki se je najjačje občutil v Neopolju in v Palermu, kjer se je zrušila ena palača.

Poplave v severnih državah. Na Poljskem in Čehoslovaškem so zadnje dni napravile poplave ogromno škodo. Vsled naglega talenja snega in več dni trajajočega deževja so izstopile skoro vse reke ter poplavlile velike predele. Na Češkem je v mnogih krajih železniški promet prekinjen. Največjo škodo je napravila povodenj v Podkarpatski Rusiji, kjer je voda uničila mnogo vasi, katerih prebivalstvo se nahaja sedaj brez strehe.

Beleške.

KAKO SODIJO ANGLEŽI O NAŠIH VODILNIH POLITIKIH.

Ena od najodličnejših angleških revij (*«Our World»*) je pred nedavnim priobčila med drugim tudi članek pod naslovom: »Borba za edinstvo v Jugoslaviji.« Članek je zanimiv posebno radi tega, ker precej točno označuje pomen glavnih strank pri nas: radikalne, radičevske in naše SLS.

O dr. Korošcu, našem voditelju, čigar sliko revija prinaša, piše članek: »Dr. Korošec je mož prevladujoče duševne sile, znan že iz habsburških časov kot neustrašen borec za slovanski nacionalizem. Kot naslednik Janeza Kreka, najodličnejšega Slovenca, ki je kedaj živel, ustanovitelja prosvetnih ter gospodarskih društev, ki so pretvorila Slovenijo v vzor organizacije, je dr. Korošec najposobnejši predstavnik vsega onega, kar je Hrvatom in Slovencem sveto: vera, neodvisnost in napredek. On ostane prepričan besednik južno-slovanskega edinstva, odločen, da štiti upravičene težnje Hrvatske in Slovenije v okvirju jugoslovanskega kraljestva.« Sodb o našem političnem voditelju zveni popolnoma drugače nego smo bili vajeni slišati iz ust naših demokratov.

O hrvatski pučki stranki piše: »Pučkaši so uravnali svoje delovanje v to smer, da naložijo vsako ugodnost, ki se lahko pribori parlamentarnim potom, v prid Hrvatov. Najhujša obtožba Radičeva proti pučki stranki ni ta, da se bori proti srbskemu centralizmu na lastno pest (brez Radiča namreč!), ampak ker se je združila s Slovenci v boju za isti program.« Posebno obširno se razpravlja o Radiču, ki mu priznava zmožnosti. Vendar pa končuje članek z besedami: »Tako gleda republikanski voditelj (Radič) po pomoči izven države, da ga podpre v utopijah, ki jih obljublja hrvatskim seljakom.«

O Pašiču, čigar politično preteklost članek dobro pozna, piše, da ni nikdar podpisal famoznega programatičnega načela, da ni nobene razlike med Srbi, Hrvati in Slovenci ter da je treba lokalne razlike uničiti.

Demokrati (misli se tu Pribečević) so označeni in poznani tudi v angleški javnosti kot ljudje, ki jih hrvatski narod najbolj mrzi in s katerimi je moral celo Pašič prekiniti vsako zvezo in jih izbaciti iz vlade radi najstrašnejših zlorab. Tako sodijo o demokratih (Pribečević) poznavalci naših razmer na Angleškem. Kako se pa danes motri naš položaj na Angleškem spričo Pašič-Pribečevićeve koalicije? Morda bodo v obsodbi Pribečevićeve skupine izrazi veliko ostrejši in usodepolnejši. Zakaj zopet je korupcija na pohodu!

Jugoslovanski načrti na papirju in v zraku. Menda v nobeni drugi državi se ne govori toliko o načrtih za bodočnost, kakor ravno pri nas. Vzamimo za primer jadransko železnico iz Beograda do Kotora. Ta železniška zveza bi se naj bila uresničila potom znanega Bleerovega posojila. Cela zadeva z jadransko železnico se je cele mesece razbožnavala v javnost, en del Bleerovega posojila so celo naši državniki dvignili ter uporabili, a za bogzna kaj, za zgradbo jadranske železnice ne. Taisti, ki so svojčas največ govorili ter se širokoustili z Bleerovim posojilom, danes molčijo kot grob o celi zadevi in to radi tega, ker je doživelo to posojilo popolen fiasko. Javnosti je znano le toliko, da Amerikanci niso hoteli posoditi denarja za zgradbo jadranske železnice. Ravno ob istem času, ko se je tolikanj govorilo o zvezi Beograd—Kotor, so izpustili beograjski oblastniki drugega velikega goloba iz jugoslovanske Noetove barke načrtov: velikanski most preko Donave, ki bi tvoril zvezo: Beograd—Pančevo. Ta most bi naj bil nekaka znamenita tehnična posebnost, kakoršne vidimo posamič v največjih ter najmodernejših državah. Dela za zgradbo tega mosta so bila razpisana, že oddana, in celo oficijelno oznanjeno javnosti, kedaj bodo začeli graditi most. Danes nikdo več ne govori o gradbi tega mosta, ampak le toliko nam je še znano, da je prevzela gradbena dela neka firma, ki nikakor ne bi mogla izvršiti te naloge. Dela so se jej oddala radi tega, ker je bila najcenejša. Ali se bo sploh kedaj gradil ta most, tega ne zna nikdo. Ta most se v sedanjih časih sploh ne bi dal dogotoviti, ker so naši državniki zamudili oni čas, ko bi bili lahko dobili most iz Nemčije na račun reparacij. Razven ravnokar omenjenih načrtov pa je tudi precej takih, ki se pojavljajo na obzorju javnosti le od časa do časa, ki so pa sedanost neizpeljivi. To so pred vsem razni načrti za zgradbo raznih kanalskih zvez, za katere se pa lahko ogrevajo samo teoretiki, ker pri našem gospodarskem položaju niti misliti ni, da bi se sploh kedaj lahko realizirali. Tako je bil med vojno preračunan kanal, ki bi vezal Donavo preko Morave in Vardarja z Egejskim morjem, na 320 milijonov frankov. Sedaj bi stal gotovo trikrat več. Drug tak kanal, ki bi naj peljal iz Kolpe v Adrijo, je bil še v mirnem času izdelan in bi bili znašali stroški do Broda na Kolpi 20 milijonov kron. Kdor trezno sodi, pozna naše razmere in čita o ravnokar omenjenih načrtih, bo rekel: pustimo te zračne načrte, ker nam manjkajo pred vsem v pristanišču na Sušaku neizogibno potrebnih skladišč, vsi naši svetilniki ob morski obali so nerabljivi, naše železnice so v derutnem stanju, reke nam grozijo radi razdrapanih nasipov s katastrofalnimi poplavami itd. Pred vsem bi se morali potruditi, da obdržimo ter ohranimo pred popolnim razsulo ter propadom to, kar že imamo in smo podedovali od rajne Avstrije, a na zračne ter papirnate načrte pa pozabimo!

Pašičev sin je visoko nad zakonom. Povsem je razumljivo, da se Pašič trudi na vse kriplice, da bi podaljšal življenje svojemu režimu in to radi osebnih koristi družinskih članov ter nekaterih privilegiranih radikalov. Da je temu res tako, nam je zopet dokaz Pašičev sinko Rade.

Rade ima na Hrvatskem in v Slavoniji 18 petrolejskih koncesij, za katere je prosil in jih tudi dobil v eksploatacijo. S temi svojimi koncesijami je dobil v svoje roke eno tretjino vseh petrolejskih koncesij Hrvatske in Slavonije, a že ni plačal državi od teh petrolejskih vrelcev celi 2 leti niti ene pare davka. Je že bil opominjan od oblasti, naj plača, ker morajo po zakonu plačati vsi koncesionarji regalne davke v naprej, ker sicer se jim izbriše koncesija. To pravilo velja za vse Jugoslovane, samo za Pašičevega sina Radeta ne, ki je, dokler čuva nad njim, vsemogočna roka g. otaca, visoko nad vsakim zakonom.

Dnevne novice.

Društvo katehetov za lavantinsko škofijo ima v četrtek, dne 3. aprila popoldan ob pol dveh v škofijski pisarni svojo redno mesečno sejo.

Pozor pri sklepanju kupnih pogodb! Iz Guštanja poročajo: V našem okraju se večkrat pripeti, da obljubijo ljudje pretirane cene za kupljena posestva, ker ne razločujejo vrednosti avstrijskega in jugoslovanskega denarja. Ko je pogodba podpisana, je vsako tarnanje zaman — stranka mora plačati visoko kupnino in prepisnino. Tako je lansko leto mislila stranka Ocvirk-Lipovnik na ceno 100.000 K, pogodba pa se je glasila na milijon kron; enako je letos naredil neki Kamečnik. Take stranke letajo, ko je prepozno, okoli sodišča, naj pogodbo razveljavi; sodišče vedno ne more ustreči, a če tudi stori, treba kupcu plačati odkupnino, delati drage prošnje za povračilo desetka, ki ga mora stranka takoj ob sklepanju plačati. Vse te neprilike bi odpadle, ako bi stranke pri sklepanju pogodb primerno poučili o vrednosti posestva. Kdor dela pogodbo, mora tudi gledati, ali so cene primerne; ako niso, bi jo moral zavrniti. Po sklepu in podpisu pogodbe je prepozno; naknadno delo z raznimi preklici, prizivi in prošnjami je zamudno, nezanesljivo, stane mnogo denarja in zamude časa, dobiček ima pa le oni, ki bi moral že pri sklepanju opozoriti na neprimerne cene. Vse postopanje izgleda kakor kaka »Bauernfängerei« in naše poslance prosimo potrebno ukreniti, da se taki slučajni ne bodo več ponavljali.

Italijansko-jugoslovanska banka. V Beogradu se je na tihem osnovala italijansko-jugoslovanska banka s 100 milijoni lir osnovnega kapitala. Okoliščine, v katerih se je ustanovila, se drže v tajnosti. Govori se o tem, da so udeležene pri nji najuglednejše osebe iz gospodarskih, političnih in finančnih krogov. Razumeti je treba tudi s te strani, zakaj je boj za vladno ravno ob pogajanjih z italijanskimi delegati tako obupen od strani Pašiča in Pribečevićeve ljudi.

Ljudje, ki se dajo kupiti. Pašič in Pribečević sta se našla. Krog sebe zbirata vse koruptne elemente. Dne 28. marca je od Davidoviča k Pribečeviću odstopil pravoslavni duhovnik Čorič. Že pred njim sta isto storila dva druga pravoslavna duhovnika. O makedonskem pravoslavnem duhovniku je znano, da je dobil od Pašiča 100.000 din., ker je zapustil Davidoviča in prešel k radikalom. Na tak način se je Pribečeviću posrečilo zbrati 15 odpadnikov za Pašiča.

Glede izseljevanja v Brazilijo je sporočilo ministrstvo za socialno politiko posl. Gostinčarju sledeče: Razmere, tako gospodarske kot zdravstvene so v Braziliji zelo slabe. Posebno še za to, ker je položaj izseljencev v Braziliji popolnoma podoben suženjstvu, kar se morajo predati naši izseljenci tamošnjim posestnikom ogromnih zemljišč na milost in nemilost pod zelo slabimi službenimi pogoji. Šele v najnovejšem času so se začele braziljanske oblasti nekoliko zanimati za to, da bi se slabe zdravstvene razmere vsaj nekoliko popravile. Zdi se mi, da niti ni potrebno govoriti o veliki prometni in družabni razliki in o razliki med družabnimi razmerami Brazilije pa med onimi najoddaljenejšimi in nekulturnih evropskih krajev. Veliki narodi, ki imajo v Braziliji mnogo večje število izseljencev kakor mi (Nemci, Italijani, Japonci) so organizirali organizacijo svojih državljanov bodisi po inicijativi državnih oblasti, človečanskih društev, bodisi s privatno podjetnostjo se precej uspešno, vendar ne v toliko, da bi od tega njihova domovina imela kake posebne koristi, ako odštejemo to, da se s tem v njihovi lastni domovini zmanjšuje pregosta naseljenost lastnega prebivalstva. Pa tudi izseljenci teh velikih narodnosti samo životarijo po Braziliji zato, ker so bili prisiljeni, da so vsled slabih razmer v svojih lastnih domovinah, šli v tujino. V prošlem desetletju se je naših ljudi zlasti iz Hrvatske izselilo v Brazilijo vsega skupaj okrog 200 družin, katere žive raztreseno po mestih, v katerih so že izgubile svoj narodni značaj. Žive v manjših skupinah po različnih kolonijah, kjer vsem skupaj ne gre ravno najbolje. Mnogokrat se pojavlja želja, naj bi se ti ljudje rešili nazaj v staro domovino, kar pa je sedaj skoro nemogoče, ker se je to ljudstvo na eni strani braziljskim razmeram že čisto prilagodilo, na drugi strani pa nima naša država v Braziliji nikakega svojega predstavnika. H koncu bi pripomnil, da obstoji v ministrstvu za socialno politiko medministerjalni izseljeniški svet (Interministerjalni iseljeniški svetodavni odbor), ki ima nalogo, da vodi v praveu, ki je za naše državne koristi in za koristi izseljencev najuspešnejši. V kolikor obstoji med našim prebivalstvom in kolikor še ni nehala akcija za izseljevanje v Brazilijo, se bo sigurno v najkrajšem času najbrže tudi v teh redkih slučajih popolnoma izgubila, ker se je imenovani svet postavil na stališče, da je treba odbiti vsako prošnjo jugoslovanskih državljanov za izseljevanje v Brazilijo. Ne moremo zanikati, da se narodni elementi, poglavito iz Vojvodine v masah izseljujejo v Brazilijo, kar je razumljivo, ker imajo tuje narodnosti v Braziliji napram našim državljanom ven-

dar le nekoliko boljše stališče. V ministrstvu za socialno politiko prihaja vobče zelo malo prošenj za izseljevanje v Brazilijo, ker sem dal pristojnim političnim oblastem nalog, da naj že one v prvi instanci take in podobne prošnje enostavno zavračajo. Ker pa je na drugi strani cela jugoslovanska javnost že obveščena od silno slabih razmerah v Braziliji in ker ljudstvo ve, da se take prošnje enostavno vračajo, se je število za izseljevanje v Brazilijo že zelo zmanjšalo. Tisti, ki so na vsak način hoteli iz naše države ven, so se raje obrnili v druge dežele, kjer vladata boljše razmere.

Za planinsko društvo. Finančno ravnateljstvo opozarja podružnice planinskega društva, da so njihove koče oproščene taks za koncesije in za točenje pijač glasom odluka generalne direkcije posrednih poreza br. 12902 od 22. III. 1924, ker nimajo spekulativnega namena. Če so planinska društva takse že plačala, naj vložijo koleka proste prošnje na finančno ravnateljstvo, ki bo plačano takso povrnilo. Rok za vlaganje prošenj je 90 dni od dneva plačila.

Splavarjem v okraju Gornjigrad. Ministrstvo saobračaja je vse izkaznice, katere so predložile občine v overitvenje, poslalo direkciji državnih železnic, da cno dobi informacije o tem, če so res vsi splavarji in da potem direkcija državnih železnic v Ljubljani overi doposlane izkaznice. Ako še niso dobile občine izkaznic, naj urgirajo v Ljubljani.

Krog zboljšanja telefonskega prometa. Te dni se je vršila pri pošttem ministrstvu v Beogradu zelo važna konferenca, katere so se udeležili vsi predstojniki telefonskih ter brzojavnih direkcij. Na tej konferenci so razmotirali o vprašanju: Kako zboljšati v naši državi telefonski promet? Nadalje so tudi sklenili, da se bodo zgradile kljub draginji in drugim potežkočam nekatere čisto nove telefonske zveze. Pri zboljšanju telefonskih zvez je sedaj glavna težkoča: nesigurnost nemškega reparacijskega materiala in radi te nesigurnosti je navezana pošta na upravo samo na proračun. Na konferenci se je sklenilo, zgraditi te-le nove proge: Beograd—Zagreb, Beograd—Subotica, Beograd—Velika Kikinda, Beograd—Prahovo (priključitev na Bukarešto), Beograd—Skoplje, Zagreb—Ljubljana, Zagreb—Sušak, Sarajevo—Cetinje, Peč—Skoplje in še nekatere druge. Končni sklep konference je bil: upeljati nove naredbe glede modernizacije telefonske službe. Ako se bodo res zgradile zgoraj omenjene nove telefonske proge in ako bo telefonska služba modernizirana, potem bomo mogoče res doživeli zboljšanje telefonskega prometa.

Nevarna vlomilska tolpa v Ljubljani. Te dni je ljubljanska policija zopet enkrat napravila dober plen, kakor že dolgo ne. Posrečilo se ji je namreč prijati nevarno vlomilsko družbo, ki je bila že nekaj časa sem strah in trepet Ljubljčanov. Tolpa je obstojala iz pet nevarnih svedrovcev, katere je policija vse dobro pozna, pri vlomih pa je bila izredno drzna. Tako so n. pr. člani te družbe na Jožefovo vlomili na petih različnih mestih ter si povsod bogato poplačali trud. Policija je vpregla vse sile in res je bil njen trud poplačan z uspehom. Te dni je to nevarno svedrosko tolpo, ki je razburjala vso Ljubljano, prijela v njenem brlogu in sicer na stanovanju čevljarskega pomočnika Frana Dobruna. Tu je bila zbrana družba, obstoječa poleg Dobruna še iz sedlarskega pomočnika Avgusta Prekuha, čevljarja Antona Bončarja in mizarja Josipa Kresala. Ta petorica je bila vsa brez posla, vendar so vsi živeli prav dobro, seveda na račun Ljubljčanov. V stanovanju Dobruna so se po navadi zbirali in tu so delali tudi načrte za svoje plodonosne vlome, odnosno tatvine. Vlome so izvrševali skupno, ali pa so tudi posamezniki izvedli »solo-akcije«. Pri aretaciji je hotel Dobrun pobegniti, pa se mu ni posrečilo. Na policiji so priznali 11 izvršenih vlovov, pri katerih so odnesli masten plen.

Obsojena neoprezna mati. V Velikem Bečkereku je bila obsojena na tri mesece zatvora neka Stana Gabor, ki je iz neopreznosti ubila svojega otroka. Dete se je v kuhinji motalo okrog ognjišča, na katerem je mati kuhala. Nenadoma se ji je prevrnil iz rok lonček z vrelo vodo, ki se je prelila po otroku. Vsled strašnih opeklin je dete čez malo časa umrlo.

Razbojniški napad sredi ulice. Te dni se je dogodil v Novem Sadu drzen slučaj razbojništva. Neko boljše damo je napadel nenadoma pri belem dnevu na sredi ulice neznan možakar ter jo pričel daviti z rokami. Na njen krik so prihiteli od vseh strani ljudje na pomoč. Ko je zločinec videl prihajati ljudi, je iztrgal dami ročno torbico z večjo svoto denarja ter pobegnil proti parku, kjer se je izgubil med sprehajajočo množico. Novosadska policija zastoj išče za predrznim neznancem.

Ponarejeni tisočaki. Novi Sad je direktno preplavljen s ponarejenimi tisočaki, ki so skoro do pičice enaki pravih ter jih od teh razločujejo samo le najspretnejši strokovnjaki. Policija je brez moči proti skrivnostni družbi, ki te bankovce razpečava. Izven Novega Sada se ponarejeni tisočaki še niso pojavili.

Ljubica v vreči. Seljak Lazar Pavlič iz Dolnjega Kovilja blizu Novega Sada se je zaljubil na vso moč v Anico Paškovo. Anica ni marala za Lazarjevo ljubav in zaljubljenec se je odločil, da jo nasilnim potom odvede na svoj dom. S svojimi tovariši se je javil Lazar pri Paškovih in poklical Anico iz hiše na dvorišče pod pretvezo, da jej ima povedati nekaj zelo važnega. Anica se je iz radovednosti odzvala povabilu in odstopicala na dvor. Na dvorišču so jo zagrabile krepke moške roke, jej zamašile usta s cunjami in braneča se Anica je izginila v vreči. Skrbno zavezano vrečo so naložili nasilneži na voz in Lazar je odpeljal svojo golobico na svoj dom. Roditelji Aničini so javili celo zadevo orožništvu, ki je obiskalo nasilnega ljubimca in Anica je v spremstvu žandarjev

ostavila Lazarja, akoravno jo je med tem že oropal deklškega ponosa ter poštenja.

Nesreča kljub previdnosti. Žena pismonoše Grgureviča iz Dobrote blizu Kotora je bila na glasu kot zelo previdna. Njena opreznost je bila večkrat že celo smešnega značaja. O njej so govorili, da se nanaša na njo dobesedno pregovor, ki pravi: Kogar so enkrat opikale kače, ta se boji celo gosenice. Vsa opreznost pa ni pomagala previdni ženi pri nesreči, ki jo je doletela pri delu. Te dni je delala na vrtu, sadila je razna semena. Pri tem opravilu je razkopavala zemljo in mahnila z majhno motiko po zemlji. Po tem zamahljanju pa je naenkrat nekaj eksplodiralo in odtrgalo ženski kar tri prste na levi roki. Pozneje so dognali, da je zadelo z motiko ob dinamično patrono, kakor jih uporabljajo ribiči pri ribolovu. Naboj je bil pod zemljo, ga je gotovo kdo vrigel iz neprevidnosti v vrt, in je eksplodiral koj pri prvem udarcu. Grgurevičevi ženi torej niti vsa previdnost ni pomagala. Morala bi bila imeti Röntgenove oči, da bi videla skozi zemljo ter zid.

KARO-čevlji

MARIBOR, Koroška c. 19.

Iz Maribora.

K 50letnici generala Maistra. Obmejnimi slovensko-štajerskim Slovincem bo ostala osebnost g. generala Maistra v trajno hvaležnem ter navdušenem spominu. Prvi in za doledno bodočnost edini slovenski general g. Maister je slavil dne 29. t. m. svojo 50letnico. K 50letnemu jubileju mu kličemo tudi mi v imenu obmejnih Slovencev: Ostanj nam zdrav ter čil v obmejnem Mariboru, ki je po Tvoji zaslugi postal središče obmejnega slovenstva! Ravno ob priliki Maistrove 50letnice bi lahko pisali o njegovih vsestranskih zaslugah ter delovanju cele strani, a ker vemo, da namerava on samo objektivno natančno zapustiti našim potomcem črno na belem njegovo največjo zaslugu za Slovence: rešitev obmejnih krajev za Jugoslavijo, je naša iskrena želja, da izda to delo čim preje in nam z njim zapusti spomenik delovanju mož, ki so bili v težkih časih prevrata veliki, navdušeni, neustrašeni ter požrtvovalni, a se jih hoče že danes nekako pozabiti. Maistrovo zgodovinsko delo o prevratu v obmejnem Mariboru bo njegov najlepši in trajni spomin na njegovo 50letnico.

Mariborsko muzejsko društvo je imelo dne 23. t. m. svoj letni občni zbor, ki je bil pravo zrcalo naše zanikanosti za velike kulturne naloge. Udeležba: celih 12 članov! Predsednik dr. Kovačič je v svojem nagovoru razvil važnost in nalogo tega društva ter njega razmerja do Zgodovinskega društva in navedel razloge, ki govore za to, da če društvi še naprej ostaneta vsako za sebe. Namen Muzejskemu društvu je pred vsem vzdrževanje mestnega muzeja, ki je sedaj od lokalnega muzeja postal pokrajinski muzej mariborske oblasti, v njega delokrog spada tudi naravoslovje, dočim je Zgodovinsko društvo historično-etnografska korporacija, ki že po svojih pravilih obsega celo mariborsko oblast. V ravnokar doteklem društvenem letu je Muzejsko društvo pridobilo za muzej 37 predmetov. Pri Bistrici nad Limbušem je izsledilo prazgodovinsko gradišče istega tipa kakor je Poštela na Pohorju, važnejše najdbe so se našle pri napravi kolodvorskega nasipa pri Veržetu, ki predstavljajo ilirsko, rimsko in staroslovensko kulturo, žal, da so delavci večino predmetov razbili in raztepli. Članov je imelo društvo l. 1923 536, nasproti 621 leta 1922. Muzej je posetilo (brez šol) 4410 oseb. Za leto 1924 je občni zbor določil članarino na 5 din. Podpore je dobil Muzejsko društvo le od mestne občine 2500 din. V kratkem bo žel. ur. g. V. Škofič pobiral ude za društvo. Upamo, da bo meščanstvo z mnogoštevilnim pristopom podprlo društvo ter gmotno in moralno pomagalo k razvoju muzeja, ki je za ugled mesta velikega pomena.

Društvene novice iz župnije sv. Marije v Mariboru. V tej obširni župniji imamo že dve leti dve katoliški izobraževalni društvi, namreč v Krčevini in v Lajtersbergu, ki prav dobro delujeta v povzdigo verskega življenja in izobrazbe med priprostim ljudstvom. Zdaj se ustanovimo v najkrajšem času tretje prosvetno društvo za Melje, kjer dobri ljudje že komaj čakajo, da tudi ti dobijo svoje središče za vzgojo in omiko. In to se bo zgodilo na cvetno nedeljo ob 10. uri dopoldne. Vsi katoliški možje in mladenci, žene in dekleta se uljudno vabijo k pripravljalnemu sestanku, ki se bo vršil v gostilni »pri belem tejcu« na Meljski cesti. Torej na svidenje! — Strokovni začaji. Kat. Omladina priredi meseca aprila in maja strokovni tečaj za elektrotehniko, ključavničarje in čevljarje. Poduk je brezplačen. Priglasje sprejema vodstvo Kat. Omladine vsak dan od pol 7. do 7. ure zvečer v društvenih prostorih, Vetrinjski dvor. — »Zgubljeni sin.« V nedeljo, dne 6. aprila, priredi Kat. Omladina ob 5. uri popoldne v Narodnem domu svetopisemsko zaloigro »Zgubljeni sin.« Razum igre bo tudi primeren govor, pevske in glasbene točke. Slavno občinstvo se uljudno prosi, da poseti našo zadnjo prireditev v tej zimski sezoni v tolikem številu, kakor zadnjič. Torej vsi prijatelji v Narodni dom!

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 6. aprila, svojo skupno cerkveno pobožnost v stolni cerkvi. Zjutraj ob 6. uri pridiga, nato sv. maša, med katero je skupno sv. obhajilo. Vse članice se vabijo, da se pobožnosti polnoštevilno udeležijo in tako storijo svojo velikonočno dolžnost.

Čsl.-jisl. Liga bo imela kratko sejo odbora v torek, dne 1. aprila ob 19. uri v Grajski kleti. — Odbor.

Vsled onemoglosti se je na cesti zgrudil dne 30. t. m. neki Jurij Rober, 79letni berač iz Slov. Bistrice. Rešilni oddelek ga je okrepčal ter ga oddal v bolnico.

Nesreča. Devetletnemu Leo Kolarju iz Urbanijeve ulice je pri sekanju drv priletela trska v oko s tako silo, da je deček težko poškodovan. Rešilni oddelek ga je obvezal ter oddal v domačo oskrbo, ker oko samo ni bilo poškodovano.

Dr. Vinko Šarabon:

Zgodovinske anekdote.

(Dalje).

Vrnjeni poklon.

V sedemletni vojski (1756—1763) so se borili Prusi tudi s Sasi in so vzeli saško mesto Leipzig (Lipsko). V gostilno »Kaffeebaum« je prišel pruski častnik. Tedaj je bila navada, da so sedeli gostje v gostilni pokriti; kdor je vstopil, se je v pozdrav odkril, gosti so mu pozdrav na ta način vrnili, nato so se pa vsi spet pokrili. Tudi pruski častnik se je odkril in prav tako gostje; le neki mlad gospod, ki je ravno biljardiral, ni odzdravil. Častnik mu je to zelo zameril in mu je rekel: »Kaj pa mislite, da sem, dragi moj gospod?«

«Dober častnik!», mu je odgovoril Sas.

«Vi ste pa tepec», je dejal Prus.

«Prosim za odpusčanje, da sem prej tako rekel», je odvrnil Sas, «mislim, da sva se oba zmotila.»

Torej: jaz nisem tepec, ti pa nisi dober častnik.

Irec in Indijec.

Dva Irca sta služila v angleški armadi v Indiji. Oddaljila sta se od armade, zgubila sta se in sta tavalja sama naprej, a ne čisto skupaj. Pa zakliče eden: «Slišiš, Indijca sem ujel.»

«No, dobro, pa ga pripelji sem», mu odgovori tovariš.

«Ja, ga ne morem.»

«No, ga pa pusti in pridi sam sem.»

«Pa tudi ne morem, ta vrag me ne spusti.»

Lahek poklic.

Stara ženica v angleški vasi je živela v borni koči. Naenkrat si je pa kupila lično hišico, in so jo radovedni sosedi vprašali, kako to. Rekla je, da ji je poslal denar sin, ki živi sedaj v Londonu in ima tam prav dobro in lahko službo. Kakšno službo pa? «Vsak dan gre dvakrat v cirkus in vtakne glavo v levovo žrelo. Drugega dela nima in je sicer ves dan prost. Kaj ne, kako lahko zasluži!»

Dobro sree.

Zadnji nasilneži v francoski revoluciji so se branili za barikadami. Ujeli so jih in so jih po prekem sodu ustrelili. Med ujetniki je bil tudi mlad deček, še v šolo je hodil. Stal je na barikadi zraven brata; in namesto, da mu bi dali par zaušnic, so ga z drugimi vred postavili ob zid, da ga ustrelijo.

V zadnjem trenutku se je deček obrnil in je rekel poveljujočemu častniku: «Gospod stotnik! Pred par dnevi sem bil dvanaest let star. Za rojstni dan mi je dala mati tole uro za spomin. Ali jo smem nesti materi nazaj? Stanuje blizu tukaj in v par minutah bom zopet pri Vas.»

Častniku se je deček smilil in mu je rekel, naj le gre, naj pa pride brž nazaj. In deček je letel, kar je le mogel. Častnik je gledal za njim in si je mislil: «Ta je že na varnem.»

Ko je bila morija pri kraju, je priletel deček ves zasopljeno nazaj: «Gospod stotnik, tukaj sem! Dal sem materji uro, pa ji nisem povedal, da me boste ustrelili.»

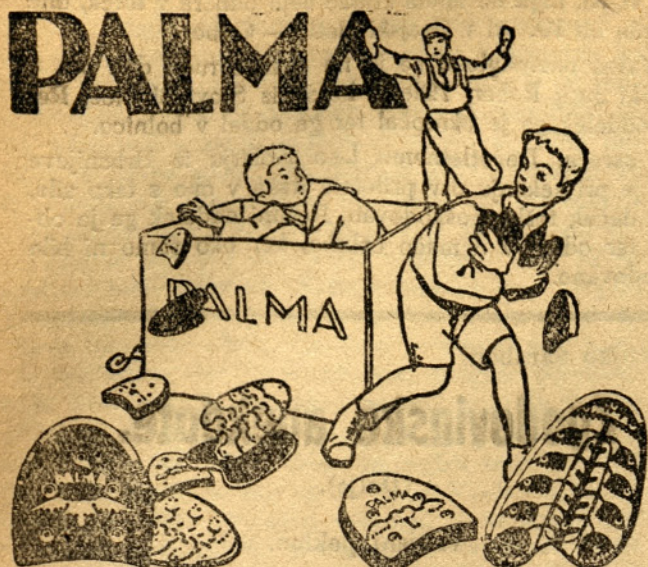
«Tepec neumni!», je zarohnel častnik nad njim, in solze so mu igrale v očeh; «ali misliš, da bomo zaradi tebe še enkrat začeli? Glej, da se zgubiš!» In je s svojimi vojaki odšel.

Pazi na besede!

V Švici je deželica Waadt. Njen zastopnik Murray se je podal leta 1803 z važnimi naročili v Pariz. Bil je izredno grd, pa tudi zelo duhovit. Nekoč je bil v Parizu v družbi in je sedela tam tudi že bolj postarna dama. Ni se mogla premagati in je rekla na pol glasno, vendar tako, da je Murray slišal: «Takšen je kakor kakšna pošast!»

Kot mož, ki se v svetu dobro spozna, se ji je Švicar lepo poklonil in je dejal: «Nikar se ne bojte milostljiva gospa, jaz strašim samo mlade ljudi!»

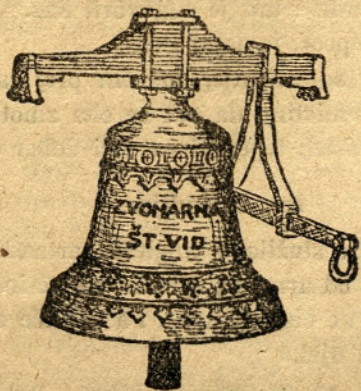
(Dalje prihodnjič).

kačuk pete in kačuk podplate

nosijo deca in odrasli, ker so ti trajni,
ceni in se ugodno nosijo.

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah.
Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Čebele na prodaj v panjih dunajske mere, močne in zdrave, potem med, vosek in umetno satje. Greif Josip, čebelar, Rače. 205 2-1

Mleko kupi in išče nabiralce mleka za celoletno dobavo proti dobremu plačilu, plača tudi vnaprej: mlekarzna Kos, Maribor, Jenkov ulica 6. 204

Otvoritev modnega krojaškega salona.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim s 1. aprilom t. l. v Studencih pri Mariboru, Slomškova ulica št. 6, prvovrstni modni krojaški salon, kjer bom izdeloval najfinjšo prvovrstno delo. Cenjeno občinstvo prosim, da poskusi in se bo prepričalo, da je delo prvovrstno po najnižjih cenah. Za obilna naročila se priporoča

Karol Pihlerič.

Vsakovrstna

SEMENA

najboljše kakovosti
posebno

KRMILNO PESO

priporoča

M. BERDAJS,
MARIBOR.

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

A. Arbeiter.

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za uporabo, s kovinskimi odpadki in vilitino.

Strojno mizarstvo
HOCHNEGER & WIHER
Koroška c. 53 MARIBOR Koroška c. 53
se priporoča za izdelovanje pohištva in stavb kakor vseh v to stroko spadajočih mizar-
skih izdelkov. — Pohištvo za sobe in pi-
sarne trajno v zalogi.
Edini izdelovatelji stiskalnic 'Patent Rudl'.
Postrežba točna! Cene zmerne!

Denar naložite
najboljše pri najvarnejša
Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z. n. z.
v Mariboru, Stolna ulica št. 6,
ki obrestuje hranilne vloge po
8% in 10%
oziroma po dogovoru.

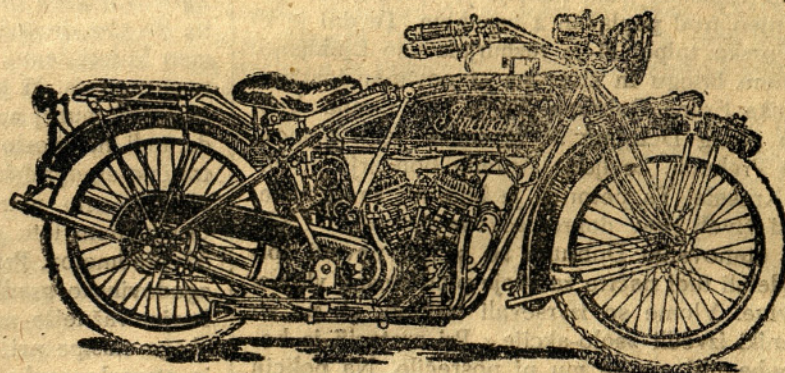
5/9 HP, dvojna elektr.
naprava, akumulator
dinamo, magnet,
električna luč, hupa
tachometer, crodje

Dobava takoj!

Dragi modeli: Stan-
dard 7/12 HP, Chief
9/18 HP, Big Chief
12/24 HP, priklopni
voz za vsaki model.

Dobava takoj!

Indian Scout

Cena ca D 34.000.— postavno v vsakem kraju Slovenije na podlagi
današnjih kurzov in tarif.

AMERICAN MOTORS, LTD.

(K. ČAMERNIK & CO. — BAREŠIČ & ŠABEC)

Dunajska cesta 12.

LJUBLJANA

Telefon št. 477.

Somišljeniki, širite naše liste!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku srca, 35, 36, 47 D.
Rajski glasovi, 58, 62 D.
Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Češčena Marija, 47, 52 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venec pobožnih molitev, 40 D.
Venec pobožnih pesem, 15 D.
Sv. Pismo, Evangeliji in Dejanja
apostolov 12 D.

Kvišku srca Pesmarica (zl. obr.),
15 D.

Premišljevanja za celo leto I. in II.
del, 32 D.

Družba vednega češčenja. Dve
molitveni uri, 3 D.

Kratko navodilo za pobožnost M.
B. Kraljice src, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.

Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 24
D, (zlata obreza) 33 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 29 in
41 D.

Priprava na smrt, 29 D.

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vso bančno poslo najkvalitetneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu
izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Poblaščen prodalec srečk državne razredne loterije